

Kaupunginhallitus

Päätöspäivämäärä 08.09.2025

Lahden kaupunki, Kaupunginhallitus, 08.09.2025

Lahden kaupungin liittyminen Julkisen alan energiatehokkuussopimukseen sopimuskaudelle 2026 - 2035

3834/10.03.02.03/2025

Asian valmistelija / lisätietojen antaja

toimitilajohtaja Jouni Arola, p. 050 559 4227

Päätös

Esittelijä

kaupunginjohtaja Kyynäräinen Niko

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus päättää hyväksyä Lahden kaupungin liittymisen Julkisen alan energiatehokkuussopimukseen sopimuskaudelle 2026 – 2035

Perusteluosa

Suomessa käynnistyy uusi energiatehokkuussopimusten kausi vuosille 2026 – 2035. Energiatehokkuussopimukset ovat keino tehostaa energiankäyttöä Suomessa. Sopimukset koskevat teollisuutta, energia- ja palvelualaa, kiinteistöalaa sekä julkista sektoria. Kunnat voivat liittyä Julkisen alan energiatehokkuussopimukseen.

Energiatehokkuussopimukset ovat valtion ja toimialojen yhdessä valitsema järkevä ja joustava tapa saavuttaa kansalliset energiatehokkuustavoitteet ilman raskasta lainsäädäntöä tai muita pakkokeinoja. Vapaaehtoisuuteen perustuva sopimusjärjestelmä on ollut Suomessa käytössä lähes 30 vuotta ja osoittautunut

tehokkaaksi keinoksi parantaa energiatehokkuutta. Nyt alkava sopimuskausi on järjestyksessään neljäs.

Tavoitteena on, että vapaaehtoinen sopimustoiminta on jatkossakin vaikuttavuudeltaan normeihin verrattavissa oleva energiansäästökeino ja toteutukseltaan joustava menettely, joka edistää Suomen kilpailukykyä.

Sopimustoiminta on keskeinen keino täyttää EU:n energiatehokkuusdirektiivin (EU) 2023/1791 mukaiset kansalliset tavoitteet vuoden 2030 loppuun mennessä sekä saavuttaa 8 artiklan sitova kansallinen energiatehokkuusvelvoite.

Sopimustoiminta tukee myös ”energiatehokkuus ensin” -periaatteen ja useiden direktiivin muissa artikloissa asetettujen velvoitteiden toteutusta sekä osaltaan myös rakennusten energiatehokkuusdirektiivin (EPBD) toimeenpanoa. Sopimusten tavoitteena on myös merkittävästi vaikuttaa kansallisesti direktiivin 4 artiklassa EU:n yhteisten vuodelle 2030 asetettujen primääri- ja loppuenergian kulutustavoitteiden saavuttamiseen.

Julkisen alan energiatehokkuussopimus

Julkisen alan energiatehokkuussopimus on työ- ja elinkeinoministeriön, Energiaviraston, Kuntaliiton sekä Maakuntien tilakeskuksen välinen sopimus energian tehokkaammasta käytöstä julkisella alalla vuosina 2026–2035.

Julkisen alan energiatehokkuussopimus koskee kuntia, kaupunkeja, kuntayhtymiä, hyvinvointialueita sekä valtion toimijoita.

Muihin sopimusaloihin verrattuna julkisen alan energiatehokkuussopimustoiminta tukee, 8 artiklan lisäksi, energiatehokkuusdirektiivissä julkista alaa koskevien velvoitteiden toimeenpanoa. Näitä ovat muun muassa velvoitteet julkisen sektorin johtoasemasta ja esimerkillisestä roolista energiatehokkuudessa sekä

energiatehokkuuden huomioimisesta rakennuksissa ja hankinnoissa, neuvonnassa ja viestinnässä sekä energiapalvelujen käytössä.

Kunnat, kaupungit, kuntayhtymät, hyvinvointialueet ja valtion toimijat liittyvät sopimukseen allekirjoittamalla liittyjäkohtaisen energiatehokkuussopimuksen, jossa ne sitoutuvat Julkisen alan energiatehokkuussopimuksen toimenpiteisiin ja tavoitteisiin. Jos liittyjällä on asuinrakennuskantaa, se liitetään ensisijaisesti Kiinteistöalan energiatehokkuussopimuksen vuokra-asuntoyhteisöjä koskevaan toimenpideohjelmaan.

Energiatehokkuussopimukseen liittyneille on tarjolla tukea sopimuksen toimeenpanoon ja energiatehokkuustyöhön, kuten tietoa, neuvontaa ja opastusta. Sopimusosapuolten edustajat ja liittyneet muodostavat myös kansallisesti ison energiatehokkuuden ammattilaisten verkoston.

Lisäksi valtio tukee energiansäästöä koskevia energiakatselmuksia, uusien teknologioiden ja toimintatapojen käyttöönottoa edistäviä hankkeita. Tapauskohtaisen harkinnan perusteella valtio tukee myös energiakatselmuksissa todettuja, energiatuen yleiset ehdot täyttäviä, energiansäästöön liittyviä investointeja.

Energiatehokkuussopimukseen tavoitellaan laajaa osallistujajoukkoa, jotta ne kattavat merkittävän osan Suomen energiankäytöstä. Sopimukseen liittyvät kunnat sitoutuvat energiansäästötavoitteisiin, toimimaan tavoitteen saavuttamiseksi sekä edistymisen raportointiin.

EU:n energiatehokkuusdirektiivin toimeenpano onnistuu Suomessa tällä vapaaehtoisella mallilla vain, jos sopimukseen liittyneiden määrä on riittävä ja osallistajat toteuttavat riittävästi energiansäästötoimenpiteitä sekä raportoivat ne vuosittain.

Lahden sopimus

Lahden kaupunki liittyi energiatehokkuussopimukseen ensimmäisen kerran 2001. Tämä on neljäs sopimuskausi. Lahti on saavuttanut edellisten sopimuskausien tavoitteet. Vielä voimassa olevan energiatehokkuussopimuksen säästötavoitteen vuosille 2017 - 2025 Lahden kaupunki on saavuttanut 113 prosenttisesti vuoden 2024 lopulla.

Uuden energiatehokkuussopimuksen kausi on vuosille 2026 - 2035. Sopimuksen vertailutaso on vuoden 2024 energiankulutus. Sopimuksen kokonaissäästötavoite on vähintään 10 % ja välitavoitteena 2030 on 6 %. Lahden kaupungin energiansäästötavoitteeksi tulee näin ollen vuodelle 2030 6376 MWh ja vuodelle 2035 kokonaissäästötavoite on 10626 MWh.

Tämä energiatehokkuussopimus koskee vain Lahden kaupungin omaa energiankäyttöä. Aiemmillä sopimuskausilla kaupungin sopimuksessa on ollut mukana konsernin toimitilakiinteistöyhtiöt sekä Lahti Aqua Oy. Lahden Talot Oy:llä, Lahti Energialla ja Lahden Jäähalli Oy:llä on ollut omat energiatehokkuussopimukset

Sopimus koskee liittyjän hallinnassa olevaa energiankäyttöä, johon on määräysvalta eli johon kohdistuvista energiatehokkuustoimenpiteistä liittyjä voi päättää.

Kaupunki liittyy sopimukseen allekirjoittamalla liittyjäkohtaisen energiatehokkuussopimuksen, jossa sitoudutaan Julkisen alan energiatehokkuussopimuksen toimenpiteisiin ja tavoitteisiin. Sopimus ei ole juridisesti sitova, mutta siitä voidaan erottaa tai irtisanoa.

Sopimuksen tavoitteena on sisällyttää energiatehokkuuden jatkuva parantaminen osaksi käytössä olevia strategioita, johtamisjärjestelmiä ja toimintasuunnitelmia. Lisäksi liittyjä raportoi vuosittain huhtikuun loppuun mennessä energiankäytöstä,

Kaupunginhallitus

Päätöspäivämäärä 08.09.2025

tehdyistä energiansäästötoimenpiteistä ja niiden säästövaikutuksista sekä muista toimenpiteistä

Liittyjä nimeää sopimukselle vastuuhenkilön ja yhdyshenkilön sekä laatii toimintasuunnitelman tai päivittää aiemman toimintasuunnitelman vuoden kuluessa sopimukseen liittymisestä. Toimintasuunnitelma tulee hyväksyttää vastuullisessa toimielimessä ja toimittaa Motivalle ja Energiavirastoon.

Sopimuksen tavoitteena on myös energiatehokkuussopimuksen mukaisen toiminnan liittäminen muuhun kaupungin jatkuvaan parantamiseen, uusiutuvan energian ja kestävien hankintojen edistämiseen sekä ilmastotavoitteiden saavuttamiseen liittyviin toimenpiteisiin.

Muutoksenhaku

Oikaisuvaatimus

Toimenpiteet

Ote Lahden Tilakeskus